

ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У АГРОСФЕРІ РЕГІОНУ**Турленко Н.В.***кандидат економічних наук, докторант
Одеська національна академія харчових технологій***Лагодієнко Н.В.***кандидат економічних наук доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Миколаївський національний аграрний університет***ORGANIZATIONAL COMPONENT OF THE MECHANISM OF ACTIVIZATION OF INVESTMENT ACTIVITY IN THE AGROSPHERE OF THE REGION****Turlenko N.***PhD in Economics, Doctoral Student,
Odessa National Academy of Food Technologies***Lagodiienko N.***Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of Accounting and Auditing of
Mykolaiv National Agrarian University***Анотація**

Індикатори, за допомогою яких здійснюється оцінка інвестиційної привабливості секторів економіки, можна розділити на такі групи: оцінка рівня прибутковості функціонування сектору; оцінка перспектив розвитку сектору; оцінка рівня інвестиційних ризиків та невизначеності, характерних для сектору. Для забезпечення високої результативності державних і регіональних цільових програм потрібно визначити та проаналізувати природно-ресурсний, виробничо-збутовий, кадровий, інфраструктурний потенціал кожної сегментної групи за інвестиційною карткою. Це дасть змогу визначити найбільш перспективні напрямки розвитку агросфери регіону й виявити для кожного району пріоритетні види економічної діяльності, у розвиток яких слід спрямовувати інвестиції у рамках програмних заходів.

Abstract

Indicators used to assess the investment attractiveness of economic sectors can be divided into the following groups: assessment of the level of profitability of the sector; assessment of the development prospects of the sector; assessment of the level of investment risks and uncertainties specific to the sector. To ensure high efficiency of state and regional target programs, it is necessary to identify and analyze the natural resource, production and marketing, personnel, infrastructure potential of each segment group according to the investment card. This will make it possible to identify the most promising areas of development of the region's agro-sphere and identify for each district the priority types of economic activity in the development of which investments should be directed within the framework of program activities.

Ключові слова: інвестиції, інвестування, механізм активізації, інвестиційна діяльність, агросфера, регіональний розвиток, державна підтримка.

Keywords: investments, investing, activation mechanism, investment activity, agrosphere, regional development, state support.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Ситуація у агросфері України нині така, що окремі регіони й регіональні суб'єкти агробізнесу знаходяться у стані жорсткого конкурентного змагання за інвестиції. У довгостроковій перспективі потенційні конкурентні переваги території регіону зумовлюються його географічним розташуванням, наявними природно-ресурсним потенціалом, інвестиційним кліматом, наявністю дієвих регіональних програм розвитку агробізнесу, інноваційною активністю та потенціалом агросфери та іншими специфічними для кожного регіону чинниками. Втім, наявність природно-ресурсних та інших факторів ще не гарантує реальних конкурентних переваг та перемоги у конкурентному змаганні за кошти інвесторів. Інформація про можливості розвитку, потенціал інвестування повинна бути належним чином представлена і зацікавити потенційних інвесторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження аспектів теорії та практики інвестицій, інвестиційної діяльності, що мають важливе значення для визначення пріоритетних напрямів в агросфері регіону, досліджували як зарубіжні вчені Колеман Д., Фуллер Б., Херстейн Р., Джоргенсон Д., Крелле В., Лернер Д., Мегінсон, так і вітчизняні Н.Й.Басюркіна, І.О.Бланк, В.П.Горьовий, С.О.Гуткевич, А. А. Задоє, О. В. Захарчук, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, М.М. Кропивко, В.В. Лагодієнко, І.І. Лукінов, Р.П.Мудрак, Г.М. Підлісецький, П.Т. Саблук, В. Г. Чабан, П. І. Юхименко та інші. Проте, дослідження впливу сучасних економічних викликів в аграрному розвитку регіонів країни потребує подальшого вивчення організаційної складової механізму активізації інвестиційної діяльності у агросфері регіону.

Формування цілей статті. Метою цієї статті

є дослідження складових механізму активізації інвестиційного процесу у агросфері регіону. У межах досягнення мети виокремлено наступні завдання:

- дослідити методологічний базис механізму активізації інвестиційної діяльності у агросфері регіону;
- обґрунтувати важливість і особливості побудови інвестиційної карта сегментів агросфери регіону;
- здійснити характеристику сегментів інвестиційного потенціалу агросфери Одеської області;
- розвинути інструменти пошвавлення інвестиційного процесу у регіональній агросфері.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для створення інвестиційного паспорту агросфери будь-якого регіону України необхідно здійснити аналіз та оцінку територіальних сегментів області за спеціалізацією господарюючих суб'єктів, що має важливе значення для визначення інвестиційного потенціалу агросфери та результати його реалізації.

З числа відомих методичних підходів [1, 2, 3] до визначення структури інвестиційного потенціалу регіону й регіонального господарства, найбільш прийнятним, з нашої точки зору, є метод аналізу інвестиційної привабливості секторів регіонального господарства за системою показників, які мають найбільший вплив на ріст інвестиційної привабливості конкретних секторів економіки. Індикатори, за допомогою яких здійснюється оцінка інвестиційної привабливості секторів економіки, можна розділити на такі групи: оцінка рівня прибутковості функціонування сектору; оцінка перспектив розвитку сектору; оцінка рівня інвестиційних ризиків та невизначеності, характерних для сектору.

Основою сегментації є розподіл суб'єктів агробізнесу регіону на окремі групи-сегменти. Є досить багато методичних підходів до здійснення такої сегментації. Серед відомих методичних підходів одним з найбільш перспективних є кластерний аналіз, який є сукупністю різних методів й прийомів виділення у сукупності однорідних груп-сегментів об'єктів за ознакою єдності та інтерпретація результатів. Результатом використання технології класифікації, визначаються певні групи-сегменти, які складаються із близьких за певною ознакою об'єктів. Перспективність використання технології кластерного аналізу для сегментації інвестиційного потенціалу регіональної агросфери зумовлюється тим, що він дозволяє класифікувати та структуризувати аграрні підприємства за групами їх виробничої спеціалізації.

При класифікації множини досліджуваних суб'єктів регіональної агросфери на обмежену кількість однорідних груп-сегментів, слід мати на увазі, що інвестиційний потенціал агросфери формується з таких окремих структурних компонентів:

- природно-кліматичний потенціал – розташування та природний стан земельних ділянок, кліматичні особливості місцевості;

- сировинно-ресурсний потенціал – рівень забезпеченості аграрного виробництва запасами природних ресурсів (за видами);

- трудовий потенціал – забезпеченість трудовими ресурсами, їх якісні характеристики (статеві, вікова, освітньо-кваліфікаційна);

- виробничий потенціал - сукупний результат виробничо-господарської діяльності суб'єктів агросфери регіону, суміжних та інфраструктурних секторів;

- інноваційний потенціал - рівень розвитку аграрної науки й ступінь впровадження розробок у практику господарювання у агросфері регіону;

- інституційний потенціал – рівень розвитку суб'єктів ринкової інфраструктури та органів державного регулювання економіки;

- інфраструктурний потенціал – стан розвитку складових виробничої, транспортно-логістичної й соціальної інфраструктури у регіоні;

- фінансовий потенціал – ступінь забезпечення господарської діяльності регіональних суб'єктів агробізнесу власними та залученими фінансовими ресурсами;

- споживчий потенціал – стан та перспективи зростання платоспроможного попиту на агропродовольчу продукцію у регіоні.

Правильна сегментація здійснюється таким чином, що кожен об'єкт території чи регіональної агросфери відноситься лише до одного сегмента, а всі об'єкти усередині сегменту є подібними за певною ознакою, а об'єкти, які віднесені до різних сегментів є відмінними.

Сутність описаного методичного підходу полягає у тому, що сегменти формуються за ознакою рівня диференціації надходження інвестицій. Сегментна група визначається як сукупність суб'єктів або видів економічної діяльності у агросфері, які характеризуються прагненням до спільної локалізації.

Інвестиційна карта сегментів агросфери регіону створюється на основі визначення видів діяльності у агросфері регіону, які на постійній основі співпрацюють один з одним і спільно залучають інвестиції у розвиток, за умови, що вони можуть вільно обирати місцезнаходження. Слід відзначити, що у випадку, коли деякі за змістом види господарської активності постійно знаходяться поруч й спільно залучають інвесторів, то вони володіють потенціалом спільного створення сегменту. Отже, спільне місцезнаходження може свідчити про наявність певних конкурентних переваг у цьому сегменті.

Відповідно до методики кластерного аналізу [4, 5] виділення сегментних груп у агросфері регіону має відповідати встановленим параметрам значущості. Індикаторами значущості можуть виступати показники: - коефіцієнт просторової локалізації; розмір сегментної групи; щільність сегментної групи.

Коефіцієнт просторової локалізації:

$$LQ = \frac{I_{ig}}{I_{ii}} \quad (1)$$

де LQ – коефіцієнт просторової локалізації;
 Iig - обсяг інвестицій у агросферу у регіоні g ,
 Ig - загальний обсяг надходження інвестицій у регіон g ,

Ii - обсяг інвестицій у агросферу країни,

I - загальний обсяг інвестицій у економіку країни.

За аналогією можна розраховувати коефіцієнт локалізації усередині регіону – за адміністративними районами чи іншими територіальними утвореннями.

Розмір сегментної групи:

$$S = \frac{Iig}{Ii} \quad (2)$$

Щільність сегментної групи:

$$D = \frac{Iig}{Ig} \quad (3)$$

Втім, для правильної ідентифікації сегментних груп однієї характеристики (диференціація за обсягом надходження інвестицій) недостатньо, оскільки в рамках майже кожного територіального утворення вони будуть свідчити про існування певної спеціалізації. Але з точки зору інвесторів, привабливість території визначається не лише спеціалізацією, але й множиною інших чинників.

Інтегральний потенціал сегментації агросфери регіону, з цієї точки зору, визначається за обраною групою факторів впливу:

$$ІПС = \sum_{i=1}^n X_i \quad (4)$$

де X_i – фактори, що визначають формування сегментних груп.

Факторами формування й розвитку сегментів для визначення коефіцієнтів просторової локалізації, розміру й щільності сегментів можуть бути обрані такі:

- обсяг інвестування;
- географічна близькість ринків збуту продукції;
- частка певного виду економічної діяльності у загальному обсязі виробництва агропродовольчої продукції;
- капіталізація майна бізнес-суб'єктів певної спеціалізації у загальному обсязі основного капіталу агросфери регіону;
- кількість фахівців для даного виду економічної активності у регіоні/районі;
- показник окупності інвестицій;
- рентабельність даного виду господарської діяльності;
- географічна близькість до об'єктів виробничо-збутової інфраструктури.

Зведення факторів у загальний інтегральний показник можна здійснювати за методом багатомірної середньої, який вважається одним з найбільш обґрунтованих. Результатом є визначення інтегральних рівнів інвестиційної привабливості агросфери різних територіальних утворень (районів/регіонів) у складі цілого (регіону/країни) у вигляді коефіцієнтів, які співвідносять інвестиційну

привабливість окремого району/регіону із середньогалузевим, середньообласним або середнім по країні рівнем інвестиційної привабливості.

Розрахунок поправочних коефіцієнтів здійснюється шляхом співвідношення показників структурної частки із цілим - району із середнім по регіону, або області із середнім по країні.

На основі описаного методичного підходу можна виділити коло значимих для регіону сегментів, які можуть вказати на наявні групи за інвестиційними інтересами відповідно їх спеціалізації.

Значення коефіцієнту просторової локалізації, яке перебільшує одиницю, свідчить, що цей сегмент переважає у господарстві району/регіону, а тому є привабливим для інвестування у визначеному виді спеціалізації аграрного виробництва.

Для отримання об'єктивної оцінки просторової диференціації інвестицій у агросфері Одеської області й формування уявлення про стратегічні перспективи їх подальшого розвитку, виявлення факторів розвитку та визначення складу ймовірних керуючих впливів, визначення й обґрунтування механізмів державного регулювання інвестиційної активності у агросфері із урахуванням територіальної специфіки, доцільно створити інвестиційну карту агросфери регіону.

Сегментні групи можуть бути класифіковані за такими ознаками:

1. За щільністю інвестиційних ресурсів у агросфері:

- капіталомісткі, для яких характерним є велика кількість інвестиційних проектів і програм, висока концентрація інвестицій, інноваційне інвестування;

- не капіталомісткі - з низькою концентрацією інвестиційних ресурсів.

2. За можливістю реалізації схем державно-приватного партнерства:

- із можливістю формування агропромислових утворень корпоративного типу із державною участю;

- у які недоцільно або неможливо вкладати державні або приватні інвестиційні ресурси.

3. За потребою державного стимулювання інвестиційної активності:

- ті, що вимагають державного стимулювання і підтримки;

- ті, що володіють потенціалом саморозвитку, достатнім для залучення інвестицій.

4. За рівнем ризиків та невизначеності інвестиційної діяльності:

- із неприйнятним рівнем ризику для залучення інвестицій;

- із високим рівнем ризику інвестування;

- із середнім рівнем ризику інвестування;

- із низьким рівнем ризику інвестування;

- умовно безризикові.

За виділеними факторними ознаками можна виділити такі сегментні групи у агросфері Одеської області (табл. 1):

Характеристики сегментів інвестиційного потенціалу агросфери Одеської області

Сегмент агросфери регіону	Характеристика сегменту			
	Концентрація інвестицій (щільність)	Потенціал державно-приватного партнерства	Потреба державного стимулювання й підтримки інвестиційної діяльності	Рівень ризиків й невизначеності інвестування
Виробництво м'яса ВРХ та свиней	Низька	Ні	Так	Високий
Виробництво молока	Низька	Ні	Ні	Середній
Виробництво м'яса птиці та яєць,	Висока	Ні	Ні	Середній
Вирощування зернових культур, соняшника	Висока	Ні	Так	Високий
Вирощування овочів та фруктів, тепличне господарство	Низька	Ні	Ні	Низький
Переробка м'яса, виробництво м'ясопродуктів	Висока	Так	Так	Середній
Переробка молока, виробництво молокопродуктів	Висока	Так	Ні	Середній
Постачання машин та обладнання, ремонт та технічне обслуговування	Низька	Так	Так	Високий

Зазначений поділ на сегменти за факторними ознаками й характеристиками потрібен для розробки у складі існуючого організаційно-економічного механізму ефективних інструментів та механізмів активізації інвестиційних процесів у агросфері регіону [6]. До складу таких інструментів та механізмів слід включити такі методи, які можуть сприяти надходженню інвестиційних ресурсів на розвиток конкретних видів економічної діяльності у агросфері.

Зокрема, такими видами економічної діяльності можуть бути: програми надання субсидій аграрним виробникам на інвестиційні вкладення; покриття частки плати за користування кредитними коштами, що залучаються у інвестиційні проекти; субвенції аграрним підприємствам, які реалізують інноваційні проекти, впроваджують у свою діяльність сучасні ресурсоефективні технології. Такі та подібні важелі доцільно використовувати з метою стимулювання розвитку видів економічної діяльності, які належать до числа пріоритетних з точки зору регіонального розвитку, зокрема, доцільно формувати та реалізовувати регіональні цільові програми підтримки підприємств сільськогосподарського машинобудування та технічного сервісу. Нині ця сфера практично позбавлена підтримки з боку держави, що веде до збільшення імпорتنих постачателів техніки й запчастин і занепаду вітчизняного сільськогосподарського машинобудування. Для підтримки розвитку цієї сфери доцільно застосовувати особливі форми державної підтримки, такі як компенсація частини відсоткових ставок, звільнення від акцизів та надання субсидій на постачання техніки й запчастини, покриття частини

платежів по лізингових схемах постачання техніки тощо.

Окрім цього, необхідно розробити механізм підтримки інфраструктурного розвитку агросфери регіону, що сприятиме підвищенню ефективності діяльності аграрних виробників

Загалом структурна сегментація інвестиційного потенціалу агросфери регіону, класифікація сегментних груп та встановлення параметрів розвитку сегментів із використанням описаного методичного підходу дозволяє вирішувати такі управлінські завдання:

- оцінка стану та впливу сегментних груп на розвиток інвестиційного потенціалу агросфери регіону;

- формування у системі організаційно-економічного механізму механізмів та важелів активізації інвестиційного процесу у регіональній агросфері;

- реалізація регіональної економічної політики у частині формування сприятливого інвестиційного середовища, необхідного для стратегічного розвитку аграрного виробництва за пріоритетними напрямками.

- аналіз та оцінювання результативності заходів із розвитку агросфери за допомогою індикаторів розвитку окремих сегментних груп та розробленої інвестиційної карти агросфери регіону.

- розвиток та нагромадження інвестиційного потенціалу агросфери регіону на засадах державно-приватного партнерства.

- реалізація регіональної інноваційно-інвестиційної стратегії.

До числа головних інструментів поживлення інвестиційного процесу у регіональній агросфері з

боку обласних органів влади та місцевого самоврядування слід віднести розробку та реалізацію державних та регіональних цільових програм. За умов обмеженості фінансових ресурсів на реалізацію цих програм, органи влади регіону повинні вишукувати можливості для спільного фінансування пріоритетних інвестиційних проектів із високою соціально-економічною ефективністю, які здатні забезпечити ріст конкурентоспроможності агросфери регіону. Таким чином, на рівні регіону слід особливо відповідально здійснювати селекцію інвестиційних проектів для включення їх у програми, а також забезпечити суворий контроль за їх реалізацією. Для забезпечення високої результативності державних і регіональних цільових програм потрібно визначити та проаналізувати природно-ресурсний, виробничо-збутовий, кадровий, інфраструктурний потенціал кожної сегментної групи за інвестиційною картою. Це дасть змогу визначити найбільш перспективні напрямки розвитку агросфери регіону й виявити для кожного району пріоритетні види економічної діяльності, у розвиток яких слід спрямовувати інвестиції у рамках програмних заходів.

За результатами такого дослідження можуть бути сформовані програми стимулювання розвитку найбільш пріоритетних напрямків діяльності, для яких слід чітко визначити потребу у фінансових ресурсах для їх успішної реалізації.

Прийняття рішень про спільне фінансування інвестиційних проектів аграрних підприємств повинне відбуватися на конкурсних засадах. Органи влади повинні визначити умови конкурсу щодо спільного фінансування. Головною умовою результативності реалізації регіональних інвестиційних

програм у агросфері є надання інформації представникам агробізнесу про ключові напрямки й умови спільного фінансування їх інвестиційних проектів. З цією метою слід проводити консультації для суб'єктів агробізнесу.

Чинником, що заважає реалізації інвестиційних програм у агросфері регіону є невміння представниками агробізнесу розробляти деталізовані бізнес-плани проекту, відсутність досвіду участі у конкурсах на залучення фінансування, а послуги консалтингових фірм для них є недоступними через брак коштів. Із цією метою у структурі обласних органів влади доцільно створити підрозділ із супроводження інвестиційних проектів (рис. 1).

Фахівців цього підрозділу необхідно забезпечити програмним забезпеченням й науково-методичними рекомендаціями з розробки та експертизи бізнес-планів інвестиційних та інноваційних проектів. Це дасть змогу забезпечити більшу доступність участі в конкурсі для всіх представників агробізнесу, а також прискорити процеси розробки, експертизи проектів та прийняття інвестиційних рішень.

Головним елементом описаної моделі є аналіз та оцінка інвестиційних проектів. Досвід реалізації регіональних інвестиційних програм свідчить, що головними експертами, що здійснюють оцінку інвестиційних проектів є, в основному, самі ж представники регіональних органів державної влади, а також залучені фахівці, переважно з числа науковців. Вадами такого підходу є те, що до експертизи практично не залучаються представники бізнесу-спільноти, консалтингові фірми та інші фахівці у сфері кредитування та інвестування, що негативно впливає на відбір проектів у програми та результативність їх реалізації.

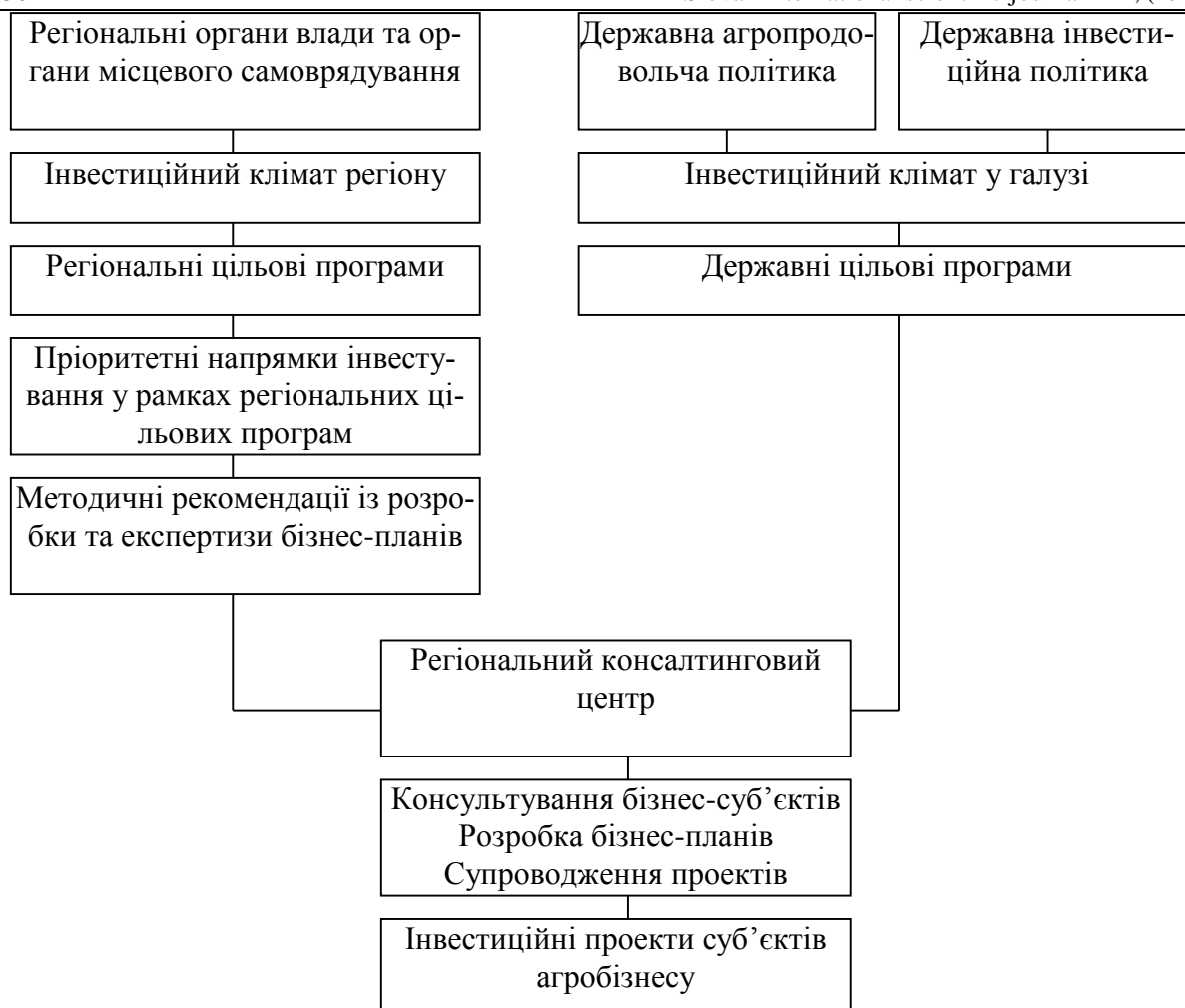

Рис. 1. Схема роботи регіонального консалтингового підрозділу по супроводженню інвестиційних пропозицій та проектів суб'єктів агробізнесу

Експерти часто не володіють повною інформацією щодо впливу різного роду позитивних та негативних чинників на реалізацію конкретних інвестиційних проектів, а також про склад та вагомість ризиків інвестування. Проведення експертизи та відбору проектів методом «круглого столу», не дає змогу забезпечити незалежність експертної думки, спричиняє тиск на них. Для подолання вказаних негативних факторів та забезпечення незалежності, достовірності та об'єктивності експертних оцінок щодо доцільності підтримки інвестиційних проектів, слід розширити арсенал застосовуваних підходів за рахунок анкетного опитування та інших дистанційних методів.

Експертиза інвестиційних проектів, на нашу думку, повинна базуватися на таких принципах:

- системність у організації діяльності експертної групи роботи, забезпечення єдності та стабільності нормативно-правового, організаційно-управлінського та науково-методичного забезпечення;
- компетентності, незалежності та незаангажованості думок експертів, забезпечення їх правового захисту;
- об'єктивності експертних оцінок та висновків експертної групи;
- обґрунтованості експертних оцінок, їх ґрунтування на останніх досягненнях науки й техніки;

- залучення експертів із найвищою кваліфікацією та досвідом роботи;

- індивідуального підходу до кожного інвестиційного проекту та забезпечення комплексності його оцінки;

- відкритості процесу та результатів експертної оцінки при дотриманні (за необхідності) умов збереження державної та комерційної таємниці.

Забезпечення об'єктивної, комплексної та всебічної оцінки інвестиційних проектів за обраними критеріями дасть змогу визначити їх сильні сторони з точки зору реалізації стратегії соціально-економічного розвитку регіону.

Етапи експертизи інвестиційних проектів показані на рис. 2.

Головним елементом системи експертного оцінювання інвестиційних проектів є власне ефективна організація роботи експертної групи. При здійсненні експертного оцінювання слід дотримуватися таких базових вимог:

- об'єктивність, незаангажованість та незалежність експертних оцінок щодо оцінюваного інвестиційного проекту;

- зрозумілість, зручність, однозначність оцінки ефективності інвестиційних проектів за рахунок використання об'єктивних критеріїв та уніфікації форм інвестиційної заявки та бізнес-плану проекту;

- забезпечення анонімності експертних оцінок;

- забезпечення повноти та достовірності вихідної інформації для оцінювання проектів.

Рис. 2. Етапи експертизи інвестиційних проектів для включення їх у регіональні цільові програми

Доцільно застосувати такі вагові значення груп критеріїв для експертної оцінки інвестиційних проектів: цільова орієнтація інвестиційного проекту – 40%, реалізованість проекту – 20%, соціально-економічна значущість та ефективність проекту – 40%

Критерії оцінювання інвестиційних проектів можна розділити на такі три групи:

- відповідності інвестиційного проекту пріоритетним напрямкам розвитку агросфери регіону;
- оцінки сприятливих та стримуючих факторів реалізації проекту в заявленому вигляді;
- соціально-економічної ефективності реалізації інвестиційного проекту.

При цьому, слід виділяти групу кількісно-оцінюваних індикаторів соціально-економічної ефективності (жорсткі критерії) та групу якісних індикаторів (м'які критерії).

Для поєднання цих показників в узагальнюючу оцінку інвестиційного проекту доцільно використовувати такий спосіб:

$$V = K_i * P_i * I_j * E_j \quad (5)$$

K_i – оцінка і-критерію;

P_i - ступінь значимості і-го критерію;

I_j - ступінь значимості j-го показника у оцінці і-го критерію;

E_j - оцінка ознаки j-го показника оцінювання інвестиційного проекту (балів).

Наступним етапом є ранжирування інвестиційних проектів за отриманою бальною оцінкою та сумами затребуваних інвестицій. За результатами співставлення вказаних параметрів відбувається вибір інвестиційних проектів, які доцільно включити до цільової програми та в рамках встановленого ліміту фінансування.

Висновки. З числа відомих методичних підходів до визначення структури інвестиційного потенціалу регіону й регіонального господарства, найбільш прийнятним, з нашої точки зору, є метод аналізу інвестиційної привабливості секторів регіонального господарства за системою показників, які мають найбільший вплив на ріст інвестиційної привабливості конкретних секторів економіки. Індикатори, за допомогою яких здійснюється оцінка інвестиційної привабливості секторів економіки, можна розділити на такі групи: оцінка рівня прибутковості функціонування сектору; оцінка перспектив розвитку сектору; оцінка рівня інвестиційних ризиків та невизначеності, характерних для сектору.

Основою сегментації є розподіл суб'єктів агробізнесу регіону на окремі групи-сегменти. Правильна сегментація здійснюється таким чином, що кожен об'єкт території чи регіональної агросфери відноситься лише до одного сегмента, а всі об'єкти усередині сегменту є подібними за певною ознакою, а об'єкти, які віднесені до різних сегментів є відмінними. Інвестиційна карта сегментів агросфери регіону створюється на основі визначення видів діяльності у агросфері регіону, які на постійній основі співпрацюють один з одним і спільно залучають інвестиції у розвиток, за умови, що вони можуть свobodо обирати місцезонаштування. Слід відзначити, що у випадку, коли деякі за змістом види господарської активності постійно знаходяться поруч й спільно залучають інвесторів, то вони володіють потенціалом спільного створення сегменту. Отже, спільне місцезонаштування може свідчити про наявність певних конкурентних переваг у цьому сегменті.

Зазначений поділ на сегменти за факторними ознаками й характеристиками потрібен для розробки у складі існуючого організаційно-економічного механізму ефективних інструментів та механізмів активізації інвестиційних процесів у агросфері регіону. До складу таких інструментів та механізмів слід включити такі методи, які можуть сприяти надходженню інвестиційних ресурсів на розвиток конкретних видів економічної діяльності у агросфері.

До числа головних інструментів стимулювання інвестиційного процесу у регіональній агросфері з боку обласних органів влади та місцевого самоврядування слід віднести розробку та реалізацію державних та регіональних цільових програм. За умов обмеженості фінансових ресурсів на реалізацію цих програм, органи влади регіону повинні

вишукувати можливості для спільного фінансування пріоритетних інвестиційних проектів із високою соціально-економічною ефективністю, які здатні забезпечити ріст конкурентоспроможності агросфери регіону. Таким чином, на рівні регіону слід особливо відповідально здійснювати селекцію інвестиційних проектів для включення їх у програми, а також забезпечити суворий контроль за їх реалізацією. Для забезпечення високої результативності державних і регіональних цільових програм потрібно визначити та проаналізувати природно-ресурсний, виробничо-збутовий, кадровий, інфраструктурний потенціал кожної сегментної групи за інвестиційною картою. Це дасть змогу визначити найбільш перспективні напрямки розвитку агросфери регіону й виявити для кожного району пріоритетні види економічної діяльності, у розвиток яких слід спрямовувати інвестиції у рамках програмних заходів.

Список літератури

1. Ruslan Mudrak, Iryna Nyzhnyk, Volodymyr Lagodiienko, Nataliia Lagodiienko Impact of Seasonal Production on the Dynamics of Prices for Meat and Dairy Products in Ukraine. TEM Journal. Volume 8, Issue 4, Pages 1159-1168.
2. Лещук Г.В. Методики оцінки ефективності інвестиційних. Економічний простір. 2009. №23/9. С. 26–34.
3. Лагодієнко В.В., Басюркіна Н.Й., Турленко Н.В. Інструменти інвестиційного супроводження регіональних структурних трансформацій в агробізнесі. Бізнес-Навігатор. 2019. №6.1-2(56). С. 60-66.
4. Olena Martyniuk, Olga Vitvitskaya, Volodymyr Lagodiienko, Iryna Krupitsa. Formation of an innovative concept of management on the basis of reconstruction of genetic algorithm of management technology. Periodicals of Engineering and Natural Sciences. Vol.7, No.2, August 2019, pp.487-499.
5. Лагодієнко Н.В., Турленко Н.В., Алексєйчук О.О. Необхідність і роль державного протекціонізму в інвестиційному забезпеченні сталого розвитку галузей АПК: національний та регіональний аспекти. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2019. №95. С. 128-137.
6. Ужва А. М. Механізми інвестиційного забезпечення функціонування аграрного бізнесу: регіональний вимір. Причорноморські економічні студії. 2016. Випуск 6. С. 133–137.